

Warszawa, 10.08.2018
PIPC/378/2018

Szanowny Pan

Henryk KowalczykMinister Środowiska
Ministerstwo Środowiska

Dotyczy: projektu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie wysokości stawek zabezpieczenia roszczeń

W odpowiedzi na konsultacje publiczne dotyczące projektu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie wysokości stawek zabezpieczenia roszczeń, Polska Izba Przemysłu Chemicznego w imieniu stowarzyszonych podmiotów członkowskich, poniżej przedstawia stanowisko w niniejszej sprawie.

1. Wysokość stawek zabezpieczenia roszczeń wymaga zmiany uwzględniającej specyfikę odpadów i rodzaj prowadzonej działalności

Po analizie zaproponowanych w projekcie rozporządzenia stawek, wskazujemy, że wysokość zabezpieczenia roszczeń jest zbyt duża wobec realiów wysokości cen produktów i usług w Polsce. W projekcie rozporządzenia stawki nie są selektywne i nie uwzględniają rodzaju prowadzonej działalności oraz specyfiki niektórych odpadów. Ponadto, istnieje obawa, że zaproponowane w projekcie rozporządzenia, stawki przyczynią się do rezygnacji przez znaczną część przedsiębiorców gospodarujących odpadami z działalności w zakresie

zbierania odpadów. Jednocześnie stawki za odbiór odpadów ulegną podwyższeniu, co będzie miało niekorzystny wpływ nie tylko na branżę chemiczną, ale na całą gospodarkę.

- Stawka dla odpadów niebezpiecznych

Obecnie zaproponowane bardzo wysokie stawki zabezpieczenia roszczeń dla odpadów niebezpiecznych mogą znacząco utrudniać prowadzenie zbierania i przetwarzania tego typu odpadów. Przykładowo dla miejsc magazynowania specyficznych odpadów niebezpiecznych, np. przy instalacji odzysku olejów przepracowanych, kwota wymaganego zabezpieczenia wyniesie ponad 20 milionów złotych. Koszty te mogą wpłynąć bezpośrednio na opłacalność i zasadność prowadzenia tak niezwykle ważnej i potrzebnej instalacji.

Ponadto występują rodzaje odpadów, które ze względu na swoją specyfikę są właściwie i zgodnie z przepisami zagospodarowywane. Wśród nich znajdują się także pewne rodzaje odpadów niebezpiecznych, np.: baterie i akumulatory (zwłaszcza akumulatory samochodowe), zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady olejów przepracowanych. Również i w tym przypadku stosowanie stawki niebezpiecznego jest nieadekwatne.

- Stawka dla odpadów metali

Niezasadne jest ustanawianie zabezpieczenia roszczeń za zbieranie odpadów metali. Jest to odpad, który posiada konkretną wartość handlową. Zbieranie odpadów złomu, w praktyce ma charakter skupu obwarowanego konkretnymi stawkami podatku VAT, a ich porzucanie przez zbierających (prowadzących skup) nie występuje. W przypadku stanowienia zabezpieczenia roszczeń za zbieranie metali zmniejszeniu ulegnie cena skupu lub/i zmniejszy się również opłacalność przetopu złomu odpadowego w hutach wobec czystych rud metali. Tworzenie takiej sytuacji jest sprzeczne z zasadami gospodarki o obiegu zamkniętym w zakresie odpadów. W związku z tym, postulujemy, aby zabezpieczenie finansowe za odpady metali wynosiło zero złotych.

- Stawka dla papieru

Zwracamy uwagę, że za zmieszane odpady komunalne i papier obowiązuje taka sama stawka, która jest na tyle wysoka, iż prawdopodobnie spowoduje, że prowadzenie skupu makulatury będzie nieopłacalne i papier, który mógłby być poddany odzyskowi, będzie wyrzucany i kierowany na składowiska.

- Brak uwzględnienia stawki różnicującej uwzględniającej rodzaj instalacji do przetwarzania odpadów

Do zabezpieczeń finansowych powinny być wprowadzone stawki różnicujące, uwzględniające rodzaj instalacji służącej do przetwarzania odpadów. Przykładowo stawka dla prowadzącego działalność polegającą na magazynowaniu odpadów bez instalacji do ich przetwarzania powinna być stawką pełną, natomiast stawka dla magazynującego odpady przy instalacji do ich przetwarzania powinna być odpowiednio pomniejszona. W takim przypadku najlepszym zabezpieczeniem finansowym będzie wartość instalacji służącej do przetwarzania odpadów.

Ponadto, aby uniknąć rozbieżnych interpretacji, proponujemy, aby przyporządkować wysokość zabezpieczenia roszczeń do poszczególnych kodów odpadów.

Podsumowując, zwolnienie z obowiązku zabezpieczenia roszczeń powinno dotyczyć szerszej grupy odpadów, a nie tylko obojętnych. Jednocześnie stawki dla pozostałych odpadów powinny być zmniejszone i ustalone w sposób minimalizujący negatywny wpływ na działalność przedsiębiorstw, które w sposób rzetelny i odpowiedzialny realizują zadania w zakresie gospodarowania odpadami. Odpady, które posiadają wartość rynkową np. oleje odpadowe, za które przetwarzający odpady ponosi opłatę powinny posiadać stawkę pomniejszoną co najmniej kilkukrotnie. Sugerujemy, aby ewentualne podwyższenie stawek było rozważane dopiero po stwierdzeniu braku wpływu regulacji na zmniejszenie ilości wykroczeń związanych z magazynowaniem odpadów.

2. Należy wyłączyć podmioty wytwarzające odpady i przetwarzające je we własnym zakresie oraz podmioty zarządzające składowiskami z obowiązku zabezpieczenia roszczeń

Istnieją podmioty branży chemicznej, które wytwarzają odpady poprodukcyjne, które następnie wprowadzane są do innego procesu produkcyjnego i przetwarzane. Miejsce magazynowania jest wówczas tylko etapem przejściowym pomiędzy procesami technologicznymi. Zgodnie z definicją są to miejsca wstępnego magazynowania odpadów. Zwracamy się zatem z prośbą o potwierdzenie, że zabezpieczenie roszczeń ma być ustanawiane tylko dla magazynowania odpadów przyjmowanych od firm zewnętrznych do przetworzenia, a nie miejsc wstępnego magazynowania własnych odpadów. Wnosimy o uzupełnienie projektu rozporządzenia w §2 o dodanie ust. 5 o następującym brzmieniu:

„Obowiązek konieczności ustanowienia zabezpieczenia roszczeń nie dotyczy podmiotów wytwarzających odpady i przetwarzających je we własnym zakresie oraz podmiotów zarządzających składowiskami.”

3. Konieczne jest doprecyzowanie zapisów, w tym definicji. Projekt budzi wiele wątpliwości interpretacyjnych

Wskazujemy, że analiza treści projektu rozporządzenia budzi wiele wątpliwości, a część zapisów wymaga doprecyzowania:

3.1. Niezrozumiałe i budzące wątpliwości są wyjaśnienia określić: „maksymalna masa odpadów” i „największa masa odpadów” (§1 ust. 2) oraz sposób wyliczenia stawki zawarty w §2 ust. 3 i 4, który sugerujemy uprościć:

- „maksymalna masa odpadów” – czy należy rozumieć jako maksymalną roczną dopuszczoną do magazynowania masę odpadu, która będzie określona dla danego miejsca magazynowego:

- a) w odniesieniu do zbieranych odpadów w decyzji na zbieranie odpadów,
- b) w odniesieniu do przetwarzanych odpadów w decyzji na przetwarzanie odpadów,

c) czy będzie to określane w inny sposób.

Czy wymogi ustanowienia zabezpieczeń będą dotyczyć miejsc magazynowania odpadów kierowanych do składowania na składowisku, którego podmiot jest zarządzającym i składowisko posiada ustanowione zabezpieczenie?

- „największa masa odpadów” – czy należy rozumieć jako sumę wszystkich maksymalnych rocznych ilości mas odpadów dopuszczonych do magazynowania dla danego miejsca magazynowania:

- a) w odniesieniu do zbieranych odpadów w decyzji na zbieranie odpadów,
- b) w odniesieniu do przetwarzanych odpadów w decyzji na przetwarzanie odpadów,
- c) czy dotyczy pojemności miejsca magazynowania odpadów.

Czy „największa masa odpadów” dotyczy sumarycznej masy odpadów w jednym miejscu magazynowania czy też jednego rodzaju odpadu?

3.2. Nie jest wiadomym czy pojęcie: „poszczególnych rodzajów odpadów” odnosi się do rodzajów odpadów określonych w katalogu odpadów, a także co należy rozumieć poprzez określenie: „magazynowana w tym samym czasie w instalacji, obiekcie budowlanym lub jego części lub innym miejscu magazynowania odpadów”. Czy oznacza ono: w ciągu dnia, miesiąca, czy też roku? W przypadku procesów produkcyjnych, w których wytwarzany jest odpad, powstaje on w instalacji produkcyjnej w toku procesu technologicznego. Dopiero później może być on przekazywany do miejsc magazynowania. Jaką masę należy wziąć pod uwagę? Czy tylko odpad złożony na magazynie czy też tą masę, która w toku produkcji znajduje się w instalacji (produkcja chemii nieorganicznej)? Czy zabezpieczenie roszczeń nie powinno dotyczyć tylko wyznaczonych miejsc magazynowania?

3.3. Jak należy potraktować, zlokalizowane na instalacji, zbiorniki kwasu odpadowego, który jest wytwarzany i przetwarzany na własnej instalacji, w sytuacji kiedy w pozwoleniu zintegrowanym jako miejsce magazynowania wpisany jest zbiornik technologiczny?

3.4. §2 ust. 1. określa wysokości stawek w zależności od rodzajów odpadów, jednakże nie doprecyzowano co należy rozumieć jako odpady wielkogabarytowe, odpady wielomateriałowe. Czy do odpadów wielomateriałowych należy zastosować definicję przyjętą dla opakowań wielomateriałowych: „wykonane co najmniej z dwóch różnych materiałów, których nie można rozdzielić ręcznie lub za pomocą prostych metod mechanicznych”? Jakie odpady należy rozumieć pod pojęciem „złomu” – czy tylko żelazo i stal, czy również odpady innych metali? Jakie kody odpadów należy brać pod uwagę w przypadku pojęcia „tekstyli” – czy również materiały filtracyjne, tkaniny do wycierania i ubrania ochronne, czyli odpady o kodach 15 02 02* i 15 02 03? Czy pojęcie tworzyw sztucznych obejmuje jedynie opakowania (kod 15 01 02)?

W tym miejscu, podkreślamy, że przyporządkowanie wysokości zabezpieczenia roszczeń do kodów odpadów, umożliwiłoby wyeliminowanie powyższych wątpliwości.

3.5. Jak przyjąć stawkę zabezpieczeń przy zmieniającym się stanie magazynowym pod względem jakości i ilości odpadów? Czy w przypadku, gdy w pozwoleniu zintegrowanym określone są możliwości magazynowania odpadu, ale nie prowadzi się tego procesu dla danego odpadu, wymagane jest ustanowienie zabezpieczenia roszczeń? Przykład: magazyn używany w przypadkach awarii czy przygotowania instalacji do remontu.

3.6. W przypadku niektórych podmiotów branży chemicznej, pozwolenia zintegrowane określają ilości wytwarzanych odpadów i wskazują miejsca magazynowania, bez wskazanych pojemności magazynów odpadowych. Czy w takim przypadku podmioty zobowiązane będą zmianą zapisów pozwoleń w tym zakresie, czy opłata dotyczyć będzie w takim przypadku ilości wytwarzanych odpadów?

3.7. Czy w przypadku miejsc, w których przykładowo magazynowana jest makulatura czy też świetlówki (magazynki odpadowe) również będą musiały być zabezpieczone roszczenia?

3.8. Wnosimy o potwierdzenie, że zapisy zaproponowane w przedmiotowym rozporządzeniu nie będą obejmowały składowisk odpadów, na których prowadzony jest proces składowania.

3.9. Wnosimy o potwierdzenie, że dla podmiotów posiadających pozwolenie zintegrowane termin obowiązków ustanowienia zabezpieczenia roszczeń zgodnie z ustawą wynosi 1 rok.

Projekt rozporządzenia jest rozporządzeniem wykonawczym znowelizowanej ustawy o odpadach i związany jest z wprowadzeniem nowego mechanizmu zwiększającego bezpieczeństwo procesu magazynowania odpadów, co przy obecnych, powtarzających się nieprawidłowościach w tym zakresie, należy uznać za uzasadnione. Jednakże zwracamy uwagę, że proponowane stawki zabezpieczenia nie korelują z faktyczną szkodliwością odpadów na środowisko i są zdecydowanie za wysokie. Zwolnienie z obowiązku zabezpieczenia roszczeń powinno dotyczyć szerszej grupy odpadów, a nie tylko obojętnych. Jednocześnie stawki dla pozostałych odpadów powinny być co najmniej kilkukrotnie, zwłaszcza w przypadku odpadów, które posiadają wartość rynkową. Proponujemy, aby ewentualne podniesienie stawek zabezpieczeń nastąpiło dopiero wtedy, gdy analiza wpływu regulacji na częstość występowania przypadków nieprawidłowości wykaże brak oczekiwanego wpływu na ich ograniczenie.

Zwracamy uwagę, że w przypadku przyjęcia projektu rozporządzenia w proponowanej treści, podmioty przemysłowe, w tym podmioty przemysłu chemicznego dwukrotnie poniosą skutki finansowe.

Konieczność ustanowienia wielomilionowych zabezpieczeń przez podmioty zajmujące się zbieraniem oraz przetwarzaniem odpadów wpłynie negatywnie na przedsiębiorstwa wytwarzających odpady i przekazujących je tym podmiotom do dalszego gospodarowania. Koszt odbioru i gospodarowania odpadami znacznie wzrośnie, co będzie miało bezpośredni wpływ na koszty funkcjonowania podmiotów chemicznych.

W Ocenie Skutków Regulacji do przedmiotowego rozporządzenia, nie wskazano wpływu proponowanych zapisów na funkcjonowanie i konkurencyjność podmiotów przemysłowych, co chociażby w świetle szacowanych kosztów dla branży chemicznej co wydaje się być dużym niedopatrzeniem.

Wstępne oszacowania pozwalają stwierdzić, że koszty związane z realizacją zapisów przedmiotowego rozporządzenia, czyli zabezpieczenia roszczeń, dla jednego przedsiębiorstwa branży chemicznej są rzędu od kilkuset tysięcy do kilkudziesięciu milionów złotych. Zakres wysokości obciążenia finansowego zależy jest od wielkości przedsiębiorstwa oraz jego zakresu działalności. Szacunki nie uwzględniają kosztów operacyjnych oraz kosztów związanych z obowiązkiem zmiany pozwolenia zintegrowanego. Powyższe jasno wskazuje, że zapisy rozporządzenia będą miały bezpośredni wpływ na funkcjonowanie i konkurencyjność jednego z najważniejszych sektorów polskiej gospodarki, czyli przemysłu chemicznego, na który składa się ponad 11 000 przedsiębiorstw.

Zwracam się z uprzejmą prośbą o uwzględnienie powyższych postulatów w toku dalszych prac nad przedmiotowym rozporządzeniem poprzez zmianę zapisów biorących pod uwagę specyfikę branży chemicznej. Ponadto, uprzejmie proszę o wyjaśnienie i interpretację wskazanych wątpliwości.

dr inż. Tomasz Zieliński

Prezes Zarządu

Polska Izba Przemysłu Chemicznego

Do wiadomości:

Pani Jadwiga Emilewicz, Minister Przedsiębiorczości i Technologii